YAYASAN PERMATA BAKTI PERTIWI
PUSAT KEGIATAN BELAJAR MASYARAKAT((PKBM)
"PERMATA ABADI"
Menyelenggarakan Pendidikan :
Paket A (SD), Paket B (SMP), Paket C (SMA), Keterampilan Komputer.

Jl. Raya Tamansari RT. 03 RW. 03 Desa Tamansari, Karanglewas | Telp : 082138190155 | www.pkbmpermataabadi.sch.id

PENILAIAN SUMATIF TENGAH SEMESTER (PSTS) GANJIL

TAHUN AJARAN 2026/2027

Nama Siswa : …… Hari/ Tanggal : ……..

Mata Pelajaran : Bahasa Jawa Kelas : X (Sepuluh)

Kerjakan soal dibawah ini dengan benar !

A. PILIHAN GANDA

Pandhuan: Pilihen wangsulan kang paling bener kanthi menehi tandha ping (X) ing aksara A, B, C, utawa D!

1. Ing paramasastra Jawa, tembung kang nerangake sipat utawa kaanane sawijining barang/wong diarani tembung ....
   A. aran (jenengan) B. kriya (kriya) C. kaanan (sifat) D. katrangan (keterangan)

2. Tembung "mlaku", "mangan", lan "sinau" kalebu jinis tembung ....
   A. aran B. kriya (kerja) C. kaanan D. sesulih

3. Tembung sesulih (kata ganti) kang nggenteni wong kapisan tunggal (aku) ing basa krama yaiku ....
   A. sampeyan B. panjenengan C. kula D. piyambakipun

4. Teks kang isine ngabarake kadadeyan aktual kanthi cetha, objektif, lan trep karo unsur 5W+1H diarani teks ....
   A. deskripsi B. pawarta (berita) C. eksposisi D. narasi

5. Perangan pawarta kang isine inti kadadeyan sing paling penting, biasane dumunung ing paragraf kapisan, diarani ....
   A. teras berita (lead) B. ekor berita C. judhul D. kolom komentar

6. Aksara murda ing aksara Jawa fungsine kanggo ....
   A. nulis angka
   B. nulis jeneng wong utawa papan kang diajeni (kaya huruf kapital)
   C. mateni swara vokal
   D. ngganti swara konsonan

7. Tembang macapat kang nggambarake watak kanggo nyandhing calon garwa utawa sesambungan kang pas (cocog) diarani tembang ....
   A. Gambuh B. Pangkur C. Durma D. Mijil

8. Tembang macapat kang nduweni pitung gatra lan nggambarake watak nyingkiri hawa nepsu (nepsu angkara) diarani tembang ....
   A. Sinom B. Pangkur C. Kinanthi D. Maskumambang

9. Ing pewayangan Jawa, crita kang asale saka India nanging wis diowahi lan diadaptasi kanthi budaya Jawa, kayata lakon Bharatayuda, umume dijupuk saka crita ....
   A. Panji asli tanpa pangaribawa B. Ramayana lan Mahabharata C. Baratayuda Jawa D. Serat Centhini

10. Dhalang minangka wong kang nduweni peran nyritakake lakon wayang, kudu mumpuni ing bab antarane ....
    A. olahraga lan kesenian tari wae
    B. suluk, antawecana (dialog), lan sabetan wayang
    C. nulis aksara Latin wae
    D. masak lan among tamu

B. PILIHAN GANDA KOMPLEKS

Pandhuan: Pilihen wangsulan sing bener luwih saka siji kanthi menehi tandha ping (X) ing aksara kang dipilih!

11. Pratelan kang bener babagan paramasastra Jawa (jinis tembung) yaiku ....
    A. Tembung aran (jenengan) nuduhake wong, barang, utawa panggonan.
    B. Tembung kriya nuduhake tumindak utawa pakaryan.
    C. Tembung kaanan nuduhake sipat utawa kahanan.
    D. Tembung sesulih ora bisa nggenteni tembung aran.
    E. Jinis tembung ing basa Jawa mung ana siji wae.

12. Pratelan kang bener babagan teks pawarta yaiku ....
    A. Pawarta kudu nggunakake basa kang cetha lan objektif.
    B. Teras berita (lead) biasane ngemot inti kadadeyan sing paling penting.
    C. Pawarta trep nggunakake unsur 5W+1H (apa, sapa, kapan, ing ngendi, kenapa, kepiye).
    D. Pawarta bisa ditulis kanthi basa kang subjektif lan miring.
    E. Judhul pawarta ora perlu trep karo isine.

C. MENJODOHKAN

Pandhuan: Jodhohna pratelan ing kolom kiwa karo pilihan wangsulan kang trep ing kolom tengen kanthi nulis aksara ing kolom "Jawaban"!

13. Jodhohna jinis tembung (paramasastra) ing ngisor iki karo tuladhane!

No.	Jinis Tembung	Jawaban		Tuladha
1.	Tembung aran		A.	Kula, panjenengan, piyambakipun
2.	Tembung kriya		B.	Wingi, mengko, saiki
3.	Tembung kaanan		C.	Omah, buku, sekolah
4.	Tembung sesulih		D.	Mlaku, mangan, sinau
5.	Tembung katrangan		E.	Apik, ayu, gedhe
			F.	Lan, utawa, nanging

14. Jodhohna unsur pawarta (5W+1H) ing ngisor iki karo katrangane!

No.	Unsur	Jawaban		Katrangan
1.	What (apa)		A.	Papan kadadeyan
2.	Who (sapa)		B.	Kadadeyan apa kang dumadi
3.	When (kapan)		C.	Wektu kadadeyan
4.	Where (ing ngendi)		D.	Sebab kadadeyan
5.	Why (kenapa)		E.	Paraga kang melu kadadeyan
			F.	Cara kadadeyan lumaku

D. TABEL BENAR/SALAH LAN YA/BOTEN

Pandhuan: Wenehana tandha centhang (✓) ing kolom kang trep kanggo saben pratelan!

15. Tamtokna manawa pratelan ing ngisor iki babagan paramasastra lan pawarta Bener utawa Salah!

No.	Pernyataan	Bener	Salah
1.	Tembung kriya nuduhake tumindak utawa pakaryan.		
2.	Teras berita (lead) biasane dumunung ing pungkasan teks pawarta.		
3.	Aksara murda digunakake kanggo nulis jeneng wong utawa papan kang diajeni.		
4.	Unsur 5W+1H digunakake supaya pawarta luwih lengkap lan cetha.		
5.	Basa pawarta kudune subjektif lan miring supaya luwih narik kawigaten.		

16. Kowe diutus gawe pawarta cendhak babagan lomba tari tradisional ing sekolahmu. Tamtokna manawa pratelan ing ngisor iki Leres (trep) utawa Boten (ora trep)!

No.	Pernyataan	Leres	Boten
1.	Kowe kudu nglumpukake informasi 5W+1H sadurunge nulis pawarta.		
2.	Teras pawarta (lead) kudu ngemot inti kadadeyan sing paling penting.		
3.	Pawarta bisa ditulis miring lan mung nyritakake pamenang wae tanpa data liyane.		
4.	Basa pawarta kudu cetha, objektif, lan gampang dipahami pamaca.		
5.	Judhul pawarta ora perlu ana gandheng cenenge karo isine.		

E. ESSAI

Pandhuan: Wangsulana pitakon-pitakon ing ngisor iki kanthi cetha lan bener!

17. Terangna bedane tembung aran, tembung kriya, lan tembung kaanan sajrone paramasastra Jawa, lan wenehana tuladha saben-saben!

    .....

    .....

    .....

18. Terangna apa wae unsur 5W+1H kang kudu ana ing sawijining teks pawarta basa Jawa!

    .....

    .....

    .....

F. URAIAN

Pandhuan: Wangsulana pitakon-pitakon ing ngisor iki kanthi urut lan lengkap!

19. Sekolahmu bar nganakake pentas seni pewayangan kanggo mengeti dina basa Jawa.
    a. Gawea teks pawarta cendhak (3-4 ukara) babagan kadadeyan kasebut kanthi nggatekake unsur 5W+1H!
    b. Sebutna paraga punakawan sing biasa katon ing pentas pewayangan!
    c. Terangna gunane nglestarekake seni pewayangan tumrap generasi mudha!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20. Perhatekna tembang Gambuh ing ngisor iki: "Sekar gambuh ping catur, kang cinatur polah kang kalantur, tanpa tutur katula-tula katali, kadaluwarsa katutuh, kapatuh pan dadi awon."
    a. Sebutna guru gatra lan watak/gegambaran saka tembang Gambuh ing ndhuwur!
    b. Terangna piwulang apa kang kinandhut ing tembang kasebut babagan pentinge pitutur wong tuwa!
    c. Terangna kepiye tembang macapat bisa dienggo minangka sarana mulang budi pekerti nganti saiki!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

— Sugeng Nggarap —